

Gazeta literară

CITITORII DESPRE POEZIE

AUREL RĂU: Versuri

FĂNUȘ NEAGU: „Drum întins”

Anul IX, nr. 438

29

Joi 19 Iulie 1962

ORGAN SĂPTĂMINAL AL UNIUNII SCRITORILOR DIN REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ

8 pagini 50 bani

DISCUȚII DESPRE POEZIE

Întîlnirile dintre scriitori și cititori au intrat în tradiția vieții noastre literare. Ele se vădese tot mai mult un prilej fericit ca autorii să-și dea seama nemijlocit de ecoul activității lor în rîndul maselor. Schimbul tovarășesc de păreri verifică în mod viu rezultatele muncii scriitoricești, reușita diferitelor căutări artistice, duce la indicații prețioase de orientare viitoare, face sensibile cerințele pe care le manifestă cititorii în ordinea temelor și a modalităților literare preferate de ei. Ca urmare a hotărîrilor Conferinței pe țară a scriitorilor aceste întîlniri s-au intensificat în ultima vreme, devenind tot mai substanțiale, pe măsura creșterii sarcinilor educative ale literaturii noastre. Ele reflectă prin concluziile lor substanțiale, întărirea legăturii dintre scriitori și masele largi populare, ilustrează cu cît interes creația literară e urmărită de acestea, ce ecou puternic are în conștiința lor.

În după-amiaza zilei de 5 Iulie a.c. a avut loc la Casa Universitarilor din București o astfel de întîlnire cu cititorii, organizată de revistele „Gazeta literară” și „Luceafărul”. Întîlnirea, la care au participat în afara unui număr de poeți, colaboratori ai celor două reviste și o seamă de cititori din orașul București și din regiunile București și Ploiești, a dezbătut unele probleme ale poeziei noastre.

După cuvîntul de deschidere rostit de tovarășul Demostene Botez, vicepreședintele Uniunii Scriitorilor, au recitat din opera lor poeții Marcel Bredașu, Nichita Stănescu, Veronica Porumbacu, Alfred Margul Sperber, Ion Brad și Mihai Beniuc.

În discuțiile care au urmat, cititorii s-au referit mai ales la poeziile apărute recent în cele două publicații. Intervențiile participanților au subliniat succesele obținute de poezia noastră sub îndrumarea Partidului, prin apropierea ei de temele contemporaneității. În general, toți vorbitorii și-au exprimat satisfacția pentru felul cum multe versuri reușesc să surprindă gîndurile și sentimentele oamenilor muncii, frumusețea vieții noi, entuziasmul creator al poporului nostru. Discuțiile au scos în evidență uriașul rol educativ al poeziei, contribuția ei deosebită la formarea conștiinței în direcția bogăției sufletești, care caracterizează umanismul socialist. S-a dovedit încă o dată că versurile au un profund mesaj, cu o reală forță expresivă, au un răsădit puternic, stîrnesc avînturi și energii, înaripăză gîndurile, înobilează sentimentele, cultivă simțul frumosului în cele mai largi categorii sociale. Arătîndu-și simpatia pentru poezie, care abordează cu îndrăzneală temele însemnate cetățenești, vorbitorii au subliniat cît de necesar e ca lirica să îmbrățișeze printr-o mare varietate, toate aspectele vieții, toate laturile sufletului omnesc, să exprime ecoul pe care îl au în ei frumusețile naturii, fiorii dragostei, meditația filozofică asupra realităților noi ale existenței noastre. Schimbul rodnic de păreri a arătat cît de receptivă e masa cititorilor față de căutările poetice, de inovațiile artistice autentice. Totodată, cu discernămint critic, a scos la iveală anumite slăbiciuni ale creației poetice.

Discuțiile au scos încă o dată în relief cît e de important pentru un poet să cunoască în adîncime viața, au arătat că în această cunoaștere se află izvorul marilor arte.

În încheiere a luat cuvîntul tovarășul Mihai Beniuc, președinte al Uniunii Scriitorilor din R.P.R., care a rezumat concluziile pline de învățături ale discuției.

Reproducem în numărul de față textul prescurtat al discuțiilor și invităm pe cititorii noștri din întreaga țară să ne trimită opiniile lor asupra problemelor dezbătute și a altor probleme poetice, urmînd ca ele să-și găsească la rîndul lor loc în paginile „Gazetei literare”.

VERONICA PORUMBACU

NOAPTE DE VARĂ

Pe paștea netedă-a pieptului
s-au deschis două flori,
cu o mică durere în somn.
Dimineața,
cînd fetița și-a ridicat privirea mirată
de pe sîni iviți,
pe sub gene îi jucau umbrele altei vîrste.
Nimeni nu auzise florala explozie
ce-mi dădea o beție solară;
dar neapărat, și pentru ea se adună popoarele,
să dezbătă pașnica înflorire a vîrstei,
alături de cele mai înalte probleme
de viață și moarte...

Pe cîmpia pacifică-a valurilor,
departe, peste coame de nori,
s-a deschis o floare de flăcări:
un tunet negru, o gură mortală
căscată în umbra albastră,
de deasupra celui din urmă licăr terestru.
Nimeni nu auzise noaptea, mugetul exploziei,
ce-ar vrea să stingă și soarele...
Dar neapărat, și împotriva ei se adună
popoarele,

să dezbătă liniștea nopților noastre,
alături de cele mai înalte probleme
de viață și moarte...

URIAȘA MACARA DIN ROZNOV.

Foto: EDMUND HOFER

MIKO ERWIN

PASIUNEA PENTRU NOU

Scriitorii noștri au acumulat o experiență valoroasă într-o problemă de bază a literaturii realiste-socialiste: cunoașterea vieții, de care nu pot fi despărțite dezvoltarea literaturii noastre, creșterea nivelului ei artistic, pe măsura înalțelor exigențe ale poporului.

Este caracteristică literaturii noastre actuale pasiunea pentru tot ceea ce e nou, — înaintat în viață. Personal pot mărturisii că n-aș fi îndrăznit să scriu niciodată o carte despre Delta Dunării, — un mediu geografic zăgărit cu alita măiestrie de alifia scriitorilor încercați — dacă n-aș fi simțit acest impuls al noului. El a apărut acolo sub aspectul valorificării stufului, în condițiile unei bălăli îndrăgite cu greuțăți multiple. Am trăit în Delta momente de mare încordare, de izbîndă a noului în lupta cu rutina, cu scepticismul, cu nelămurirea unora. Și, cum se întîmplă de obicei: noul te solicită, te provoacă, nu te lasă în postura spectatorului rece. Aproape pe neobservata m-am văzut atras în această dispută.

Alăturîndu-mă entuziaștilor cuceritori ai Deltei care au desfășurat eforturi eroice pentru a birui capriciile naturii, am trăit momente dificile din multe puncte de vedere, dar și mari satisfacții. Aceste puternice emoții nu s-au sfîrșit nici după ce am terminat de scris „Asalt în țara stufului”. Mărturisesc că și în timp ce-mi scriam cartea, am așteptat cu neliniște, cu înfrigurare, veștii din Delta. Chiar acum, cînd a trecut un timp mai îndelungat de la apariția cărții am citit cu emoție sîmbra din „Scînteia” despre terminarea campaniei de recoltare a stufului pe anul 1961—62, și am trăit o mare satisfacție, aflînd că s-au recolat 200.000 tone stuf. Această cifră vorbește despre o mare victorie a noului, o victorie complexă a omului, a științei, a economiei într-o uriașă bălălie condusă cu pricepere de partid.

Adevărată pasiune pentru nou a scriitorului e un antidot sigur și încercat împotriva șablonului, împotriva convenționalismului. Căuînd să descifrezi, în configurația complexă a realității, ceea ce este cu adevărat nou ajungi să pătrunzi de la suprafață în esența lucrurilor, să descoperi acele zone unde viața pulsează mai puternic, unde se dezvoltă ciocniri și conflicte semnificative pentru epoca noastră. Oriunde apare noul, e are de înfruntat vechiul, și scriitorul trebuie să surprindă toate ipostazele unei astfel de lupte. Tocmai acest lucru constituie deseori mobilul care mă îndeamnă să scriu: nevoia de a lua o altitudine într-o dispută ce se declanșează între ce e nou și înaintat și ceea ce este vechi și depășit. Desigur, această lăure de poziție poate îmbrăca cele mai variate forme. Unii spun: bine, dar un subiect cum ar fi cucerirea Deltei nu se găsește în fiecare zi. Adevărul este că viața noastră socialistă oferă mii de subiecte noi, inedite, pasionante pentru scriitor. Alexei Tolstoi scria undeva că subiectul este ca pasărea care zboară prin văzduh. Scriitorul — la fel vîntătorului — trebuie să știe să jintească și să nimerescă bine, ca să nu rateze subiectul. Acesta este adevărul. Dacă nu te scoli disdedimează, nu cutreeri cîmpurile și pădurile — asemenea vîntătorului pasionat — n-ai cum să dai de pasărea măiestră. Ea niciodată nu va veni să-ți se așeze la fe-reastră ce s-o poți jinti comod de la masa de scris.

Cîmpul de investigație al scriitorului pasionat de tot ce e nou a crescut enorm de mult. Numai cu cîțiva ani în urmă, cînd cineva vroia să scrie despre vreun aspect inedit al vieții noastre, se deplasa de obicei în Valea Jiului, la Hunedoara, sau în Dobrogea. Dar noul a pă-truns peste tot mai repede decît noi, scriitorii. Azi au apărut șantierii în orașul său de baștină, gospodării colective în satul său natal. Atracția deosebită a scriitorilor pentru aspectele celea mai noi din viață treburile însă însoțite de o ridicare continuă a nivelului calitativ al reflecției artistice. Acest lucru nu este desigur ușor, el necesită eforturi. Mai deunăzi mă gă-seam într-un sat din regiunea Cluj, la o gospodărie agricolă colectivă unde, în același timp cu inaugurarea ei, a avut loc și un alt eveniment de seamă: motorul electric care furnizează curent pentru nevoile locale a ieșit „la pensie” deoarece șantia a fost racordată la rețeaua de înaltă tensiune. Am participat, la sediul gospodăriei colective, la niște discuții înflăcărâte, extrem de interesante și umilitor de competente despre perspectivele mai îndepărtate și posibilitățile imediate de folosire multilaterală a sursei noi de energie în dezvoltarea gospodăriei, a grădinaritului, a creșterii animalelor, a ridicării nivelului de viață și cultură a populației satului. Iată, — m-am gîndit — încă o formă specifică de apariție a noului. De fapt în acele zile istorice de încheiere a colectivizării, satul, pe întreg teritoriul patriei noastre, a fost racordat la înalta tensiune a socialismului. Ca surse inepuizabile de inspirație a der-chis acest salt istoric pentru noi scri-itorii! Pasiunea pentru nou, încercă-ri și malurizări în anii care au trecut, ne va ajuta negreșit să fim ajuto-rii de nădejde ale partidului în lupta pentru desăvîrșirea construcției scia-liste, să îmbogățim literatura no-astră cu noi opere de valoare pe care cititorii le așteaptă de la noi.

S. Damian

Unghiul de vedere al scriitorului

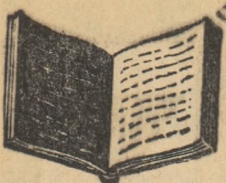
Spre a nu înainta în speculații teoretice, cred că este folositoare studierea relațiilor dintre unghiul de vedere și viziunea ideologico-artistică unitară a scriitorului în lumina unor exemple desprinde din schițe și povestiri apărute de curînd. Bănică, eroul schiței „Multe halioane colorate” de Nicolae Tîc, este un participant activ la acțiune și indică de fapt chiar opțiunea autorului. Apreciez în primul rînd perspectivele care dă un colorit specific fenomenelor zăgăzuite. Tîc ne avertizează de la început asupra stării de spirit a personajului: o veselie tonică, molipsitoare. „În după-amiaza aceea, ca niciodată, lui Bănică îi trecură prin cap numai gînduri frumoase, care, toate la un loc, — attea gînduri — îi dăduseră senzația că dacă el ar vrea, ar putea să zboare, e destul să întîndă brațele și zboară”. De mai multe ori în decursul schiței notațiile autorului revin la nevoia de exuberanță a lui Bănică, nevoie devenită organică. Dacă el considera că „un om vesel oricîte ar face cu veselia lui, nu supără pe nimeni” e firesc ca străbătînd parcul de jocuri și distracții să arborizeze un surris contagios care se adresează tuturor. Mi se pare potrivită desemnarea acestui unghi de vedere pentru însuși conținutul schiței. Aparent Tîc zăbovește asupra unei situații oarecare: o plimbare a unui tînar muncitor la Moși. Dar în aviditatea cu care Bănică

se manifestă în proza contemporană o tendință tot mai pronunțată spre autenticitate și unitate. Autenticitate, în sensul unei maxime verosimilități, de documentar, de fapt trăit, și unitate în sensul unei ordonări a relațiilor după coerența unui punct de vedere, a unei idei artistice. Voi stăruia asupra celui de al doilea aspect restrîngînd discuția la zona schiței și a povestirii, unde indeobște absența planurilor multiple permite o înțelegere mai elementară a noțiunii de unitate. Realismul socialist cere o concordantă armonioasă între formă și fond, subliniind primatul conținutului ideologic dar și necesitatea unei maxime exigențe față de aspectele construcției și stilului, judecate în relația lor strîngentă cu ideea artistică a operii. După cum s-a arătat și la Conferința pe țară a scriitorilor, atît în Deva de seamă cît și în dezbateri, stadiul actual de dezvoltare a prozei pretinde o sporire a interesului față de problemele complexe ale artei literare, ca de pildă cea a raportului între viziunea ideologico-artistică și tipurile de naratare.

În descrierea unei situații sau a unei reacții sufletești — motive de declanșare a unei schițe — mulți scriitori preferă să utilizeze, ca un mijloc de prezentare, unghiul de observație, al unui personaj. Chiar dacă istorisirea nu e scrisă la persoana I-a, aria de explorare a schiței se identifică adesea cu aceea pe care o poate acoperi numai unul dintre personaje. Pentru contemplarea și aprecierea evenimentelor sînt reproduse impresiile personajului intermediar, iar nivelul consemnărilor nu depășește limitele teritoriului său de „patrolare”. (Dacă în schiță el n-are o identitate precisă, apare totuși de multe ori indirect, ca focar unic de observație, un fel de intru-chipare a unei mentalități colective, definită anumite preocupări, un anumit mod de a gîndi). Opînd pentru acest procedeu de construcție, scriitorul obține dintr-o dată, e drept într-o versiune mai primară, peetea de firesc și de unitate. Firesc fiindcă dispar unele convenții care-l iritau altădată pe Camil Petrescu cînd neza facilitatea scriitorului de a fi prezentu pretutindeni, diabolica lui pătrundere simultană în mai multe „here sufletești” și unitate, fiindcă prin consecvența viziunii unui singur personaj, se conturează mai direct profilul ideii artistice, punctul de vedere al scriitorului. O tradiție frumoasă indică aici și anumite soluții de construcție. Căci personajul ales ca exponent al punctului de vedere poate fi un participant activ la desfășurarea întîmplărilor, un

(Continuare în pag. 6)

CĂRȚI

BORIS BUZILĂ: „In întâmpinarea soarelui”

Recentul volum de însemnări din R. P. Mongol al lui Boris Buzilă, — apărut la Editura Tineretului — aduce o sumă de impresii despre tradițiile, felul de viață și aspirațiile unui popor străvechi care trăiește o impresionantă renaștere în epoca socializării.

Vechea Mongolie, leagăn al imperiului hun, a spus de mult. Vestigiile feudalismului preocupă acum pe arheologii și științele interesate de teritoriile care vizitează lamaseriile budiste.

Reportajul descoperă, în cursul peregrinării sale prin orașele și satele Mongolilor, în fabrici și cluburi, poștă și colecții de tabere de odihnă, înfapturile poporului mongol sub steagul socializării. El cercetează Ulan-Bator și Terenegal industrial, înca populată a răsăritului și soarelui de la Durbana.

Bogația de informații, stilul, notate și comunicarea captivă, detaliile și simplitatea expresiei, în vorbire și în scris, sunt puncte de interes.

„Ard zăpezile” este o colecție de nuvele, despre viața din trecut a țării noastre. Autorul evocă epoca pif-

Dacă autorul ar fi izbutit să păstreze pe întreg parcursul aceleși ton al relațiilor și aceleși pitorești în descrierile, în urma cărora n-ar fi avut decît de citit. Sînt însă unele pagini mai aride, scrise neînțeles și în care se rezimă o proză obișnuită puzetă de a se cita cifre și de a se enumera aspecte fără nici o preocupare de a da cititorului sentimentul realității. Astfel succintul raport „Mongolia industrială”, în care sunt mai substanțiale. Se observă etica și transparența filtrare a faptelor, o limitare strictă la elementele sociale. Spre deosebire de celelalte capitole, unde reportajul este mai creator, ceea ce observăm direct sau indirect din lectură, în „Mongolia industrială” și „Veștile de la imperiu” și se rezumă la o enumerare secă de date. Destule pagini ale cărții divonează fete de rest alii prin conținut și prin stil, fiind lipsite de orice calități literare.

Volumul, în alături acestor scurte, se abate asupra cu realitate pentru partea lui de reportaj și de ficțiune.

Cu excepția citorva personaje bine conturate — Preda Cocoru, agitarul mulțimilor răsculate împotriva bolterilor, Georges Vlasopolus, locotenentul de jandarmi, ucis în cele din urmă de răsculați și încă o citorva eroi episodici, aproape toți ceilalți sînt lipsiți de relief. Cartea aceasta — deși bine scrisă — ar fi fost, chiar în ciuda lipsurilor menționate, mai pregnantă, dacă autorul ar fi izbutit să transmită artistic imaginea forței care împinge irezistibil masele asupra cîrte revolte.

Cartea lui Sandu Teleajen este o colecție de nuvele, despre viața din trecut a țării noastre. Autorul evocă epoca pif-

H. ZALIS

SANDU TELEAJEN: „Ard zăpezile”

Oscar LEMNARU

MENELAOS LUDEMIS: „Orologiul lumii bătea miezul nopții”

Romanul lui Menelaos Ludemis reface, folosind pentru aceasta mijloace literare și publiciste, pagini semnificative de istorie contemporană. Este un roman prin excelență politic, în sensul că subordonează în chipul cel mai direct destinele omenești evenimentelor politice, judecîndu-le în raport permanent cu acestea. Asistăm astfel la desfășurarea citorva biografii tipice lumii de astăzi. Scriitorul relatează, în capitole separate, viața personajelor sale: soții Baumann, victimele ale fascismului, mareșalul nazist Helmuth von Kettner, unul din principalii criminali de război, Philip Hoeker, tînar cetățean american, trimis să lupte pe frontul din Coreea, și transformat apoi în uncașă incoerentă a propagandei imperialiste, comunistul grec Miltos, erou al rezistenței antifasciste, tînză italiană Gaetano, aflată în lipsă de scrupule — Altago. Într-un capitol final, toate aceste personaje sînt aduse de o întâmplare pe bordul aceleiași avion american care în drum spre Europa e în pericol de a se prăbuși în ocean.

Sub imperiul morții iminente ele se definesc și mai clar, confirmîndu-și fiecare condiția sufletească. S-a creat un prilej de confruntare morală, de verificare a valorii umane, o verificare ale cărei rezultate sînt conținute în premise, în antecedențele biografice ale personajelor respective. Fiecare se prezintă în fața morții în vir-

Tudor LUPU

*) Traducere de Stefan Popescu și Iannis Veakis, prefață de Al. Girneală — Editura tineretului.

GRAMATICĂ ȘI STIL

Bibliografie

- I. M. Sadoveanu: „Taurul mării” (roman), Editura tineretului.
- Demostene Botez: „Sfredelug”, Editura tineretului.
- N. Tăutu: „Fata cu arma”, Editura tineretului.
- Ascalos Istvan: „Duminică cu dragoste” (povești și nuvele), traducere de I. Urcan și C. Olariu, Editura pentru literatură.
- I. Enache: „Giordano Bruno”, Editura științifică.
- Martez Zsigmond: „Opere alese”, vol. III, colecția „Clasicii literaturii universale”, Editura pentru literatură universală.
- Patrick Kessel: „Inamicii publici” (roman), traducere de Al. Dimitriu-Păușescu, Colecția „Meridiane”, Editura pentru literatură universală.
- Juan José Manauta: „Odiseu” (roman), traducere de Ovid Constantinovici și Oana Busuioceanu, Colecția „Meridiane”, Editura pentru literatură universală.
- Tamara Jelelenko: „In zori”, traducere de Igor Block, Editura tineretului.
- Roger Martin du Gard: „Familia Thibault” (roman), vol. 1-3, traducere de Al. Dimitriu-Păușescu și Vintilă-Rusu-Sîrbianu, Editura pentru literatură universală.

IN ZORI

„(6) șase batiste (...) (1) umbrelă... (6) perechi ciorapi”, s.a.m.d. pînă la capăt. Ce legătură pot avea între ele toate acestea cu deosebire de autorul, anul 1940 și a avut, cum recunoaște G. Călinescu însuși, legături strîns de revoluționarii de la 1948. Explicația există desigur în analiza marxistă atentă și nuanțată a ideologiei poetului Monografia, din păcate, nu o face și lasă să plutească asupra atitudinilor contradictorii semnalați, echivocul. Aici, tehnica sugerării împrejurărilor social-istorice prin simpla aglomerare de amănunte neierarhizate și nesubordonate citorva probleme capitale se răzbumă. Cit de greu cităre în conștiința poetului anumite gesturi, care dintr-o dată devin semnificative și care determină termenii de clasă, cititorului îi e greu să afle. Aceasta face să sufere și partea lucrării consacrate analizei opere. Capitoul, simplu și strălucit prin înfățișarea caracterizărilor, prin puterea asociativă evocatoare, prin capacitatea de a dezvălui „secretele” poeziei lui Gr. Călinescu în muzica recitației solenne, cavernoase unori, surdizinate altădată, cu sentimentul peromant al armoniilor naturii. O observație generală subită rămîne însă suspensivă. G. Călinescu remarcă sistematic la Gr. Călinescu sub gesticulația romantică, motivele poeziei din XVIII. Ale lîngă neoclasicism. Demonstrația e executată cu brio. Dar rămîne fără răspuns întrebarea, pe care o trezește. Ce determină la Gr. Călinescu această ciudată supraînțelegere? Tipurile de poezii descrise presupun ideologii diferite. Necessar era de precizat ce impulsuri îi dictau lui Gr. Călinescu avinturile romantice și ce date din formația sa îi rețineau în atitudinile de contemplație senină neoclasică. Aceasta presupunea însă tocmai delimitarea mai exactă în spirit marxist a concepțiilor poetului despre lume, a convingerilor sale politico-sociale. Așa se înțelegează o anumită rîvnă între biografie și analiza operelor. Faptul este de pildă, prezintă un mănunchi de reflecții algebrice cu privire la viața socială, la diverse sisteme politice. Autorul s-a înțeles la limite lui mari (critica tiraniei, disprețul pentru demagogia liberală, patriotismlu etc.) dar nu precizează nuanțele. Ele ar fi fost în măsură să ilustreze ce adăucime și ce limite aveau ideile progresiste ale poetului. Dincolo de asemenea lucruri, G. Călinescu realizează o valorificare inegalată a versurilor lui Gr. Călinescu. Nimeni nu poate să dea altă idee de convingător sentimentul că autorul „Umbră lui Mirela la Cozia” e un mare poet. Scuturînd poezia lui Gr. Călinescu de cobal anilor cu o adăucă simțire așezată, detașînd cu un gust infalibil ce se păstrează în ele viu și vibrant, G. Călinescu a demonstrat încă o dată că și-a pus creștinaoare poezie cheluit în opera sa de istoric literar.

N. MIHAESCU

Cronica literară

GEORGE CĂLINESCU

„Gr. M. Alecsandrescu”

— Studiu monografic —

G. Călinescu a fost întotdeauna mai mult la rețutirea calităților sale de romancier și poet, decît la cele de istoric și critic literar. Alături de presupuneri o ierarhizare a activităților menționate, opera sa de istoric literar e un adversar neîmpăcat al oricărei romanțări. Ultimul studiu monografic consacrat lui Gr. Alecsandrescu o dovedește mai viu ca oricînd. Lucrarea reface biografia poetului în amănunt, refuzînd însă compunerea de momente psihologice, deduse prin extrapolarea faptelor cunoscute, cî bazîndu-se mereu pe documente incontestabile, pe date precise adunate cu migală și susținute de un aparat critic bogat. G. Călinescu a executat o uriașă muncă de investigație a conținutului. Fiecarei nume din sfera autorului l-a reconstruit genealogia, l-a stabilit poziția socială, l-a urmărit existența consensată în acele civile. Locurile pe unde a trăit sau a călătorit Gr. Alecsandrescu le-a vizitat și contemplat îndelung, cîntînd după metoda balzaciană să situeze individualitatea omenească în ambianța ei definitorie. Numai înarmat cu această cantitate imensă de date sugestive, G. Călinescu se simte

în stare să prezinte viața poetului. Romancierul se trădează aici. El e în posesia unei imagini vii a eroului său, îl vede mîșcîndu-se în lumea definită, știe cum se îmbracă, ce-i plăcuse, ce-l conduce caracterul, îi banuiește convingerile. Mai mult, are înțelegerea globală a evoluției lui și forma ei semnificativă de desințențență și scriitoricească. Pentru a evita însă cea mai mică tentă spre romantizare, tehnica prezentării biografice e narativă simplă, exactă, a momentelor vieții. Precizările aduse astăzi de G. Călinescu în înțelegerea condițiilor sociale și morale concrete, care au determinat activitatea scriitoricească a lui Gr. Alecsandrescu sînt de ordin capital. Lumini științifice care aparțin unei vîrșuri, le precizează serios pe baza tuturor surselor disponibile. Opera poetului este legată de viața prin numeroase alături de epoci, de evenimente, de împrejurări partizanice, scrie că „Gr. M. Alecsandrescu în existența sa. Călinescu din 1820, apariția spectaculoasă a domeniului poetic, sintaxă, odole scrise cu acest prilej de discurs literar de înțelesuri precise amănunțite din „Epistola din anul 1820”. Amănunțit și înțelegător la toate elatorale pentru Divina soluce comunității înțelegătoare a vîrșii, profesor de credință”. Tristele avânturi ale lui Gr. Alecsandrescu în război cu comisiile medicale, care l-au doborînt nebul, înarmat cu o auză tragică lăbucă „Zăpăzile” și „Bolnavii”. Biografia aduce nuanțate date noi de istorie literară. Cu multă amănunțire pe care G. Călinescu le reînviase adesea în ghilgiile în narative, amatori de arhivistici ar fi compus câteva sute de comunicări științifice interesante. În termenii tehnici sînt puține sau pe sub raport biografic leuși Gr. Alecsandrescu a fost

storsă pînă la epuizare. Și totuși... Două rezerve serioase sînt de făcut. Una privește însăși legătura anumitor date cu subiectul lucrării. G. Călinescu procedea la o înspăimîntătoare reconstrucție de genealogie, oridiceleori vreau nune intervine în apropierea lui Gr. Alecsandrescu. Despre bunicii, tatii, surorii, frații, fiicele, cumnații și nepoții acestor personaje se dau tot felul de informații, cînd s-au născut, cînd au murit, ce înțelepciuni au avut, cum s-au căsătorit, cu ce zestre, ce proprietăți aveau, cu le-au lăsat ș.a.m.d. Excesivitatea această polipieră de detalii se produce și în alte direcții. Unele întâmplări fie și lămurite, dar avînd caracterul ambiguitate cu viața poetului și se face istoricul detaliat, i se urmăresc ecurile, i se adaugă situații similare. Formula are întăgăduite avantaje. Autorul biografiei ajunge printr-o acumulare abilită de amănunte concrete la evocarea epoci și a mediului social. G. Călinescu înfățișează foarte viu și nuanțat clasa din care venea poetul, lumea în mijlocul căreia a crescut, condiția materială și spirituală în care a evoluat, fără să se ocupe în mod special de toate acestea. Raporturile umane, climatul moral, moravurile rezultă mai pe nesimțite din ansamblul unor astfel de date. De pildă, faptul că era obișnuit ca lîngă boerșii să primească în timpul studiilor sprînzîrii anumitor demnitari, că reprezentanții protipendadei, atunci cînd erau diferende conjugale nu pregătau să-i bată străpune soțiile, că Șerban Belu pe domnița Stirbei, care a fugit „pe jos la Talu”, că punerea sub încredințare sub acuzația de alianță mintală constituia o cale răspîndită de rezolvare a rivalităților politico-administrative, sau familiare, etc. Adecea însă și în amănunțel devine complet gratuit. Altele, fratele poetului a fost căsătorit cu o anumită fată Brătescu. O indicație cu privire la funcția pe care o ocupa în 1862 (directoare a Externalității în țara Tîrgoviste) și a salariului pe care îl primea (500 de lei pe lună), o precizare a proprietăților cumpărate de soțul ei, sînt deajuns să dea o idee despre starea materială a acestor rude. Numeroase alte amănunte se rostogolesc însă într-o succesiune cascădă. Despre un N. Brătescu se arată că era serdar în 1837, paharnic în 1848 și posedea o imensă cu cel puțin 300 de fîci. Se menționează și unde: la Brătești, Ulmi și lîngă Tîrgoviste. Urmasă informația că fîl acestuia Alexandru, gîtur, avea și el moșii tot atît de întinse la Măgureni și Jurgureni. Nicolae Brătescu e identificat cu un secretar al unor case în București. Nu trebuie să înțelegem că în cazul acestor fapte susținute clar Călinescu, unde a sezut cu chibrit mare lăgălat lăncu Văcărescu. Se mai adăugă că N. Brătescu avea o fată, Lina, care la vîrsta de 7 ani „fînt un cuvînt în fața mîșcîntului, a doua zi după înviere. Atonul se simte urmas al reproducii întreaga foaie de zestre a lui Gr. M. Alecsandrescu”. (12) „dădu-se sprețușcă lîngă țigă de argint sulfat cu aer, zoi”

PETRU VINTILA
SERIFÉ

FLORENȚA ALBU

Ion îndrăgostit

— L-ai dus și în Deal la VII, prin tarlaua aia de 92 ha?
— Dus!
— Și ce zicea?
— Ridea sufletu-n el!
— L-ai adus și aici, la Găujani?
— Se putea? E gricul record! Solul Bezosta — peste 5.000 kg la hectar. Vrăbii, nu spice — la uile!
— Și el ce zicea?
— Ce să zică? Ridea sufletu-n el!
— Mă, dar la Bragadiru, la Radu Tudor, președintele de la „23 August” ați fost?
— Pe acolo am trecut spre amiază!
— În privința tasterii aia, de 100 de hectare, I-am spus că gospodăria colectivă se poate lua la întrecere cu Gostatul — la producție.
— Și el ce-a zis?
— N-a zis nimic. Dar parcă eu nu-l simțeam? Ridea sufletu-n el!
— Invariabilul — ridea sufletu-n el! — gradat, amplificat, spre superlativul absolut...
— Dialog la început de seceriș, în raionul Zimnicea, la G.A.S. Pietroșani — secția Găujani. De jur-împrejur — lanul; undeva se mărginește cu Dunărea, undeva se pierde în zare ca Fata Morgana, undeva se-nvecinează cu visul, cit vede, cit crede visul.
— Incepe, lanul de-aici, de la picioarele secerătorilor, din pământul în care se-nfig, doborâte de soare — fâlpie, spitește. Ochii cuprindute tot de parțile cu lanuri.
— Trece o aburială de vânt, involbură palul uscat — și, ca un nai cu o mie, cu un milion de țevi subțiri, lanul cântă.
— Și el, ce ziceau?

— Nimic. Ascultau. Fetele lor erau negre de praț, palmele întepate, asudate, întudite, ochii străși de soare, fetele incrementalmente. Dar eu știam: ridea sufletu-n ei!
*
Cind trece vreo căruță, ori vreo mașină — atunci să vezi trimele de praț! Cafeni, pînberuți și fierbinți. A ce miroase prațul ăsta? A spice date-n pirgă, a cășe coapte, a motorină, a sudoare, a sâlcim înflorită două oară, a singe vegetal — pe lângă lucernele coște, a pelin și-a flori de singe voimicului... După o vreme, încet, răspunduse se ivese parca roșind din prațul acela, siruri de mașini încărcate, căruțe cu saci, turme de oi și crezi de vaci, colete de pui, pe roște, oameni și oameni — un du-le vino amelor — tractoare care trec tot pe fugă, de la o țara la alta, căruțele colectivelor din Conțești, Smârdoasa, Pietroșani, Bragadiru, căruțe mari, încheiate în obade grele, cu noțile cit vor rămâne în cump, la seceriș. Aici e pământ mult, lanurile sint departe de sat, a început marea exod spre cîmp — și trec, vin — carele încheiate-n obade, cu țingirile pentru fierură, agățate de mînușa căruții, cu butoalele cu apă și pinile învelite frumos în ștergare. Vin prin puberea care a dat rod, spic și legătură în învelșul porumbului — pulbere care se depune pe fete cu mrosul acela omoneșc al frudii — de piine, de floare, de sudoare. Oamenii nu se șterg pe față. Se lasă bănuți de soare, învaliții de pulbere și miresme, arși și neteziți și ciopliți și crescuți! Și numai albul ochilor e alb și numai roșul macului e roșu — anume să ridă, să ridă, prin prațul gros și gras al cîmpiei fecunde!

I-am înțihit din nou: tractoriștii. Pe drumurile spre satele raionului Giurgiu, tractoarele lor alergau, combinatele zbura; pe tarlalele de la Smârdoasa, și mai departe, spre Zimnicea, erau front — în rînd mergeau, la întrecere — și trebuie să le vezi așa, în șir — douăsprezece tractoare cu combine, secerînd odată zeci de hectare, ca să înțelegi vîrta asta nouă, colectivista, desavîrșită. La Conțești, tractoriștii mînceau — era popasul de prînz — acolo, lângă tractoare — și cum mușcua lîniștii din piine, privind cu ochii mijii cîmpul (cît seceraseră, cît mai rămăsese) lîniștea, aproape de ei, suna parca de puterea destinsă-n repaus.
I-am văzut noaptea și la amiază, în amurg și în zori de tot; prațuții și plouați, răscolind pămîntul cu minile, să afle adîncimea brazdel și umiditatea, i-am văzut în o mie de ipostaze — și și am în fața ochilor aceleași figuri de bălănci cu basc, matul, gravi, frecînd cu un fel de nepăsare prin anizile fierbinții, prin noaptele reci — ei, primii responsabili ai campaniilor, ai recoltelor. Nici nu mi-ai mai putea închipui cîmpia fără ei, fără tractoarele lor. Acum, brigăzile lor sint așezate pe lîngă sate, au flori și pepeni în brazdele din jur, au perdele-n ferestre și antene de radio, deasupra acoperișurilor — sint gospodărește intenționați. Dar, nu știu de ce, îmi pare că ei rămîn mereu tineri, ai anilor acestor începuturi și desăvîrșiri, ai revoluției socialiste la sate, ai greutăților înălturate, ai victoriilor.
De la înălțimea tractoarelor lor se vede un singur cîmp pînă departe, un singur lan.
Primul cules al țării colectivizate, primul seceriș, peste toate holdele ei.

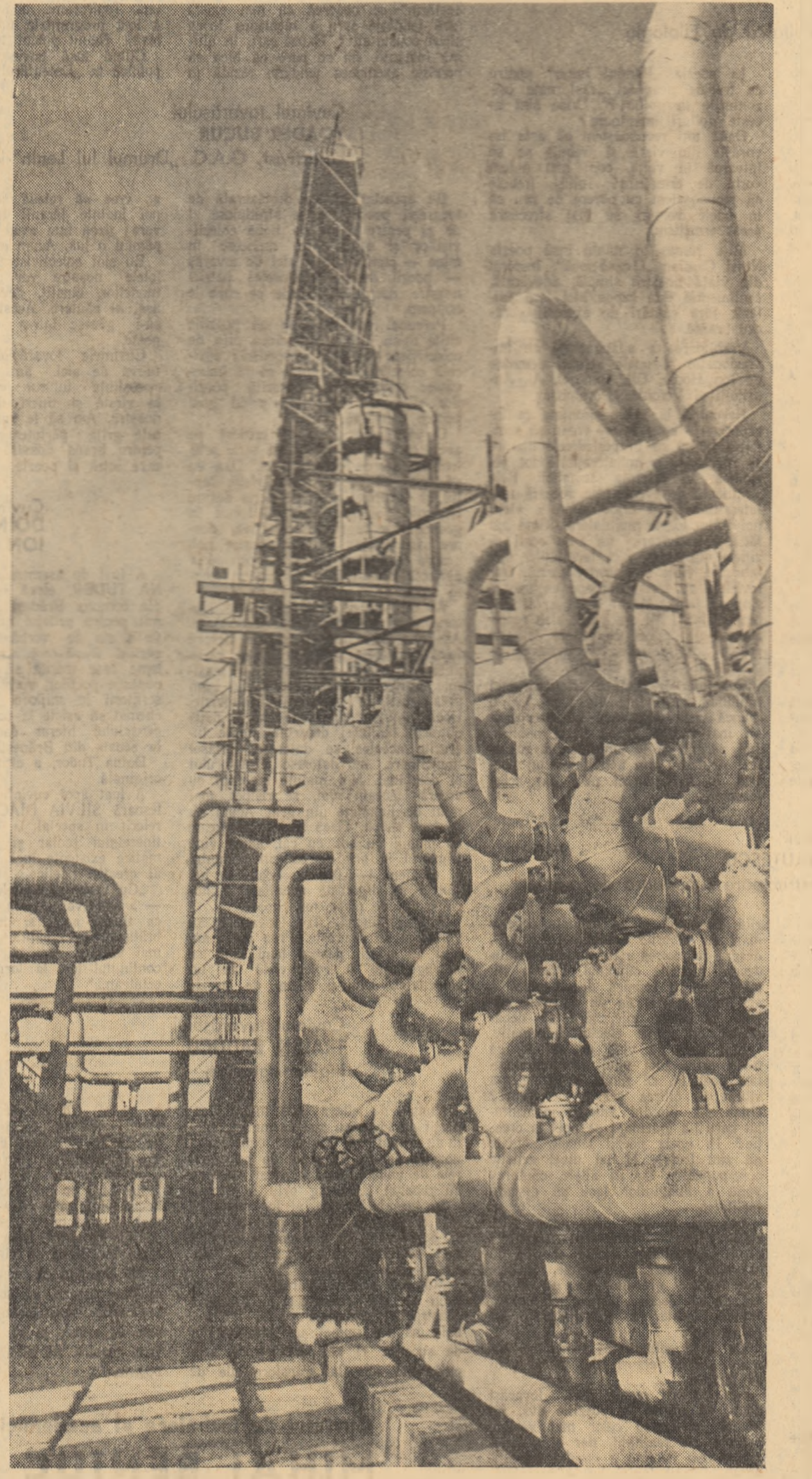
Cu doi ani în urmă, în cele câteva luni petrecute în Dobrogea, de-a lungul numeroaselor drumuri dintre Dunăre și Pontul Euxin, mi-a lăsat în cale și un sat despre care nu auzisem încă niciodată pînă atunci: Fintina Mare. Satul era — bineînțeles — colectivizat în întregime și, într-un peisaj torid de piatră și loess, cu puțina și precizia zăvoare de apă, vedeam — cucerit de vînt și tenacitatea lor — cum oamenii de acolo luptau să cucerească recolte mari de grîu, porumb, floarea soarelui și să adune mai multă nutreț pentru vite, să edifice construcții noi, vedeam strădania localnicilor puși pe fapte mari în construcția socialistă. Am văzut și aici, ca și în alte sate dobrogeane, clipa solemnă cînd s-a aprins pentru prima oară „lampa lui Ilie”, momentul patetic cînd arătau celuilor să petreacă o seară în și înmormîntat; am fost de asemenea martor la momentul memorabil cînd, soșită în sat ca de obicei, caravana cinematografică a plecat fără să mai facă proiecția filmului, fiindcă colectivii aveau acum sală, aparat de cinema și ecran, proprii.

Dar dintre toate cite le-am văzut la Fintina Mare, ceea ce m-a emoționat în gradul cel mai înalt a fost împlinirea memorabilă care s-a petrecut cu o tinăra colectivista de aci și anume cu Mustan Reșep Șerifé. O cunoscușem în lîntia mea călătorească la Fintina Mare și aflasem că pînă la cel nouăsprezece ani ai ei nu țesise decît o singură dată din sat, într-o excursie duminicală la Constanța și pe litoral. Excursia avusese loc cu citeva săptămîni în urmă și amintirea ei era încă proaspătă în inima lui Șerifé. Doar pentru prima oară în viața ei văzuse uriașă stepă vălurată a Mării Negre, pentru prima oară văzuse vapoare plutînd în larg și — pe țarm — blocuri cu atît de multe etaje în închipuirea ei, dacă va fi auzit pînă atunci de grădinițe suspendate, ale Semiramidei, nici chiar ele, faimoasele grădini din legendele orientale nu vor fi întrecut în frumusețe și grandoare cite văzute atunci pe litoral.

Am plecat apoi de la Fintina Mare și, după alte citeva săptămîni, într-o dîmînează, m-am nimerit pe largile perone de piatră și marmură ale gării din Constanța. Urma să plece spre Moscova unul din tradiționalele trenuri ale prieteniei, un tren cu citeva sute de țărani colectiviiști din Dobrogea. Trebuia să fac o blocuri cursiv de impresii pentru ziarul local și umblam de colo-colo, de-a lungul peronului și al vagoanelor. Ferestrele erau ciorchine de capete și de brațe, s-auzeau cîntece de glasuri și de acordeoane, răsunau strigăte și chemări felurite și mai rămăsese doar citeva clipe pînă la plecarea trenului. Și atunci, chiar atunci cînd trenul s-a pus în mișcare, m-am auzit strigat pe neașteptate de către un glas izbucnit din vagon. În lîna alburilor a ferestrelor, am zărit, în secunda următoare și pe fața care mă strigase, dar spre rușinea mea, mărturisesc că n-o recunoscușem. Trenul a plecat în lungă călătorie, iar eu am rămas pe peron ezitînd între presupuneri și amintiri nesigure. Cine să fi fost fata aceea? Doar mă strigase pe nume și-mi făcuse semne cu baticul, ba chiar îmi trimisese cu mina un sărut de aer și surzătoare lumină estivală.

Se pot supăra criticii literari, dar trebuie să afirm încă o dată căt viața, în fastuoasa ei fantezie, potrivește unora lucrurile ca într-o povestire sau ca într-un roman. Așa s-a petrecut și cu mine, cu împlinirea povestii mai sus. Nu după multă vreme, spre toamnă, iar m-am călătorit la Fintina Mare. Și din nou mi-a lăsat în cale mica și frumoasa prietenă Șerifé. Mi s-a părut grozav de schimbată. Sficiunea ei parcă era altă, adăusa acum de un ton tainic, de-o exuberanță stenică, de-o furtivă desieră și ciocitoare. Parcă ar fi vrut să-mi spună ceva și parcă ezita. Apoi m-a întrebat dejenitor:
— N-ai vrut să vă uitați la mine atunci?
— Cînd?
— În ziua aceea...
— În care zi? Și unde?
— Plecam la Moscova. Și v-am strigat de la ferestra vagonului. V-am făcut semne cu baticul. Am simțit eu că m-ați uitat. Aveați o privire depărtată și străină...
— O! bată-te norocul, Șerifé, chiar tu ăra!

Convorbirea noastră avea loc în biblioteca sătească, în dîmînează unei zile de septembrie și de față erau vreo zece, ori cincisprezece tineri colectiviiști. Am fost martor atunci la desierăa minunată călătorii prin Uniunea Sovietică pe care o făcuse Șerifé, am ascultat atunci un amplu raport oral al unui reporter necunoscut de reviste literare, dar plin de substanță și revelator. Fusesem și eu la Kiev, la Leningrad și la Moscova, în timpul Festivalului din 1957, locurile evocate nu-mi erau necunoscute, dar era ca și cum le descopeream din nou, într-o lumină selectivă toare și plină de farmec înmîit din reportajul povestit de mica Șerifé. Am pîsit încă o dată întovărit de glasul ei, plin de emoție, în uriașă Piață Roșie, am văzut din nou palatul universității Lomonosov de pe colinele Lenin, am vizitat, parcă aievea, țînindu-mă de mîna cu Șerifé, săliile magnificului muzeu din palatul Kremlinului, am intrat lîpt de umărul ei îngust în șuvoiul oamenilor din magazinul GUM, mare ei însuși cit un oraș. Șerifé evoca marea ei călătorie cu simplitate și emoție discretă, cu acea cucuitorie umire de copil care a văzut aievea lumea de miracole a unui baem din O mie și una de nopți. Era alta putere de evocare în reportajul acela oral, încît m-am simțit într-un fel rușinat că realizez un reportaj de o mie de ori mai frumos decît al ei și puțut face eu, de-o mie de ori mai frumos decît cel mai mare și mai călătorii reporter ai lumii. Fără metafore și gramatică călătorească, glasul și inima lui Șerifé povestiseră atunci cel mai frumos reportaj din cite mi-a fost dat să citeșc vreodată.

Instalația de cozare de la Onești

MIHU DRAGOMIR

Acum

Acum — e bine. Iar sintem străini. Nimic din mine nu-i al tău. Nimica. Tăceri, și-atîț, trecînd prin brazi și pini, s-au dus demult nesomnu-n doi, și frica.
Și, ca-nainte de-a ne fi știut, redevenim persoane singulare. Avem un cer și-o noapte fiecare, acum e bine, — nopțile-au tăcut.
De-ațtea ne-mpliniri sintem preaplini, nici așteptarea n-o mai știm, nici frica. Sintem și-n noi și între noi străini. Din line nu-i nimic al tău. Nimica.

Mirezma ta...

Mirezma ta nu s-o desprins de mine, nici țipătul, cînd m-auzeai venînd... Cînta la geamuri iarna un colînd și ne-grozea, tăcuți, de-atîta bine
Ca vîntul spînd în ei nehotărît priveam spre zarea-n viscol amestîț. De care viscol fugi, și de urît, facioara mea, minciună nemiîțită?
E doar a mea însoțarea care vine, adăunat sună-același vechi colînd... Mirezma ta nu s-o desprins de mine, doar țipătul, cînd m-auzeai venînd.

— Și el — ridică în seile lor de fier, trec prîă căldura soarelui de iulie, prin praț și ploa — cu bascul îndesat pînă pe sprincene, cu fețele lor demne de generația matură a revoluției.
*
La început de vară, într-un sat din cîmpie, am auzit povestea unuia, Ion zis Îndrăgostit.
Fusese om sărac și sfios. Pînă mai puțin trecuți, trecea ferit printre oameni, neluat în seamă.
Și! — cum nu tei în seamă furnicile ăre trec pe drum.
Nu se însurase cînd se însoră oamenii la sat. Parcă și așa-i era teamă s-o facă, de sărăcia lui. Teamă și sfială.
Ajuns colectivist, Ion se însurase. E cîva timp de atunci și oamenii îl văd pe Ion. Îl iau în seamă. Ion trece pe drum și se uită la toate, așa, cu ochi fericiți, parcă acum ar băga de seamă că oamenii au ochi frumoși, că lumina se aprinde seara, în toate ferestrele, că soarele ție aproape de frunte — numai să vrei și-l ațpeli cu mina pe-un umăr.
Ion trece cu nevasta, pe drumul mare; numai de mijloc își ține nevasta, cînd trece pe drum. Prășește la porumb și dă cu sapa pe lîngă fier-care fir, de parcă l-ar mîngia, parcă l-ar ridica de vîrf, să crească; parcă mîngie animalele, cerul, ochii oamenilor, cînd îi se uită în ochi.
— Uite mă, ce îndrăgostit este Ion al nostru — a zis unul odată.
— De ce o fi îndrăgostit? — întreba altul.
— De toate, facă-ă. Unde se uită el, crește rodul pămîntului!
Și de-atunci i s-a zis, acolo, Ion Îndrăgostit.
...Trec pe drumuri, printre lanuri; mă uit spre răsărit și spre miazăzi și spre apus, și peste tot văd holde, grînele acestei țeri pe a colectivilor — grînele galbene, adînd înaintea combinelor, porumburile, cîmpurile frigate, livezile și vile rînduice, casele cu flori de-a lungul drumurilor...
Văd și îmi zic, aducîndu-mi amînte povestea: pe-aici a trecut Ion Îndrăgostit; aici a muncit Ion Îndrăgostit!

NICULAE BREBAN

INELUL
ÎN FORMĂ DE INIMĂ

Trec în această vară țirze prin uriașele hale ale Uzinei „23 August” umbînd neîndemînat printre coloanele de piene, pe un drum întorto-chiat, lung, nesfîrșit, estînjînd cîteodată pe acei oameni grați ce ridică și coboară marile piese în mașini.
— Ai grați de cărbune pe păr și pe față — spun uneii cunoștințe, strungar.
— Prietenul meu ride și-mi arată cu mina, sus, aerul în care flutură ușor milioanele de particule de carbon, lovite de săgețile albe ale luminii. El ride încă, dar eu devin grav, aproape posomorît și-apoi, peste citeva minute, în timp ce ies grăbit pe ușa înaltă, de fier, a halei, o voce înăuntru meu strigă:
— Da — da, rizi! Rizi prietene. Rîsul tău e ca un bici. Da — da, ca un bici!
— Și bicul acesta lovește încă multă vreme în usurînța cu care vorbim, nepăsarea aceluia ce se mișcă sub cupola albastră a zilei, respirînd nesîmțînt aerul ei albastru. Meditînd încă multă vreme, mereu stînjînt, la încordarea înaltă și mîslătoare, la seceră erozim fără zgomot, înalt și înăuntru, în amînt, între acești pereți înalți, între gazele care strigă de orgă ale anilor de mașini, trec de marie hale.
Zgomotul lor se înfășoară încot și se depărtează și iată, urc citeva trepte înguste, de ciment, într-o căclare retrasă, neașteptată. Ajung pe niște culoare tăcute, cu muște uș, într-o împărăție a hîrtiei și a cernelei, a ștampilelor rotunde, pătrate și dreptunghiulare, a mapelor grave și arogante, „Aici, pînă și peretii au ochelari!” îmi spun și un frig mă cuprînde aproape, bătînd în dosul ușilor, băitîni înșepuții de romantism, femei fără vîrstă, oameni cu cheile și muștăți, pe care un resort mecanic dinlăuntrul ființei lor îi împinge să parafize și să stampileze toată viața, în timp ce afară sînt flori, rîuri verzi și mîtaoș albastră a cerului. Vreau să alerg înapoi, la prietenul meu, strungarul, tînar ca și mine, viu, creator de valori.
— Ce se face în definitiv aici? — mă întreb, căutînd o ieșire din înguste culoare ale serviciului de aprovizionare cu materiale, serviciu „auxiliar” al uzinei. Deschid la împlinire o ușă și pășesc cu prudentă și sint cîinci bicușul unul e necupat, la celălalte stau așezăți patru tineri. Unul din ei e urcat pe scaun și caută ceva pe un dulap, ceilalți rid de ceva, rid cu ața putere încet, în primul moment închid întîmîdat ușa la loc.
Peste nici zece minute, cînoșc acolo o fată brună, frumoasă, tovarășa Ionescu Gabriela, locuitor de secretar al organizației de bază U.T.M.
— Să-ți prezint pe prietena mea — îmi spune și-mi arată o fată blondă cu faze evidente înecării de a rămîne gravă — tovarășa Angelescu Gabriela, deputată în Sfatul popular al raionului 23 August.
— Sînteți deputată? — o întreb pe Angelescu Gabriela, puțin zăpăcit, căci din tobeșoana mi se plîncea că deputații trebuie să fie niște oameni solenni și gravi. Cele două „Gabriele” izbucnesc în ris și încep să mă simt mai bine. Cînoșc apoi și pe tovarășul Zuba Gheorghe, brunet, subțire, cu ochi inteligenți. Cit timp am stat acolo, au mai venit și alți tineri, aproape numai tineri, și toți vorbesc cu voce tare, se strigă pe nume, rid de lucruri pe care eu nu le înțeleg decît pe jumătate sau deloc.
— În trimestrul patru, anul trecut — îmi spune tovarășul Zuba, răspunzînd unei întrebări ale mele — „atelierul aparataj” și-a depășit sarcina de plan în poziția „echipamente frînă”. Noi, serviciul aprovizionării, am rămas descoperii cu „meșină canine natur”, material produs de fabrica „Drum nou” din Satu Mare. Am intervenit imediat la minister pentru obținerea repartiției de 60 m.p., cantitatea ce acoperea depășirea atelierului aparataj. În fața mea — continuă tov. Zuba — s-a dat telefon la „Drum nou” — Satu Maro și s-a obținut ca în aceeași zi să se încearcă materialul în avion iar a doua zi să intre în fabrică.
Strungarul cu care vorbisem la intrarea în uzină lucra chiar în atelierul de aparataj și auzînd căle de mai sus priveșc cu atenție pe tinerii de lîngă mine: există doi o legătură nebanuît de mîna o calitate foarte strîmă între entuziasmul ce sparge normele ac'o foc, în hale și această muncă modestă, adesea anonimă, ce face ca în aceeași zi avioanele să urce, în celălalt capăt de țară, mîscîndu-și ebele spre uzina noastră. Între depășirea de la aparataj și reecția promptă, rapidă a fabricii situate la sute de kilometri, peste două șiruri de muniș, stă inelul acestuia viu de tineri de la serviciul aprovizionării, serviciu auxiliar.
Iată și alte fapte:
— În septembrie, anul trecut, s-a produs o avarie la un cuplor Siemens-Martin de cîinci tone, la turnătoria de oțel. Erau necesare de urgență, circa cîinci tone lemne de foc, căci nu aveam în uzină. În aceeași zi, cu un camion, unul din acești tineri a plecat în oraș după lemne. Le-a obținut, în cele din urmă, de la Traslul 7 Construcții.
— În Decembrie 1961, trebuia obținută în plus o cantitate de 12 buci electrozi, pentru cuploarele electrice ale turnătoriai de oțel, înaintea de termenul stabilit. Acești electrozi sint materiale foarte prețioase și solicitate, uzinele „Carbochim” din Cluj reușeau cu eforturi să acopere cererea. Deși neplanificați, acești electrozi au fost totuși

obținuți și astfel cuploarele electrice nu s-au oprit.
Uzina „23 August” stă în legătură cu, și serveste, la rîndul ei, zeci de întreprinderi, institutii, cooperative, G.A.C.-uri, etc. din București și din țară.
— La Petroșani, se strică un cuplor electric. Prin Ministerul Mineilor și Energiei Electrice, URSS-Petroșani, ajută serviciul aprovizionării „23 August” care îi livrează 20 tone cărbun și — fractare din import. În același fel ajută C.M.R. Reșița livrînd 84 tone.
Iată un ultim caz: mi se arată un tabel contabil în care deosebesc cu greu printre altele, următoarele: în ianuarie 1962 s-a dat tovarășului Moldoveanu, delegat al G.A.C. Clujgării, regiunea București, 400 buc. cărbun și „samot” necesare reparării cuploarelor de copt piine pentru tractoriștii ce efectuează lucrări de primăvară.
La despărțire string trei minți, minți care unesc Petroșani cu Satu Mare, Clujul cu G.A.C.-Clujgării, Reșița cu București. Sint minți obișnuite, puternice, asemănătoare întrul totul minții strungarului; cu fața și părul acoperite de cărbune din atelierul-aparataj. Iată, îndărătul acestor uși nu se găseșc resorturi de oțel care aplică ștampile rotunde, pătrate, dreptunghiulare. E o fată brună, vioale, ce zîmbește mereu, o fată blondă, înaltă, căreia titlul de deputată nu i-a auzgat floriile mari roșii, din obraz și un țînar subțirel cu ochi ascuțiți. Sint tovarășii Ionescu Gabriela, meșcolog, Angelescu Gabriela, economist și Zuba Gheorghe, economist principal, toți din organizația U.T.M. a serviciului aprovizionării al uzinei „23 August”.
Am alergat spre un alt serviciu auxiliar al uzinei „23 August”, Energetic-șef, turnătoria de oțel, atelierul mecanicului principal. Aici se întîmplă un lucru deosebit: la aprovizionare, „auxiliarii” țineau pasul cu depășirile de plan ale celor din producție; aici, cei ce muncesc la serviciul de întreținere a turnătoriai de oțel, ajută pe lucrătorii din turnătoria să ridice mereu calitatea produselor. Iată citeva fapte:
— Vechiul cuplor de uscat forme din cadrul atelierului meșcolog prezenta o uzură morală”. Piesele de aluminiu ce erau țurnate după aceste forme erau în bună parte rebutate ori imperfect realizate. Oțelarii au dat semnului: cuplorul trebuie dărînat și reconstruit după datele noi ale tehnicii. Refacerea lui, radicală, depășea însă posibilitățile atelierului, în sensul că niciodată, în trecut, atelierul nu executase o asemenea lucrare cu un volum de manoperă atît de mare. Totuși acest lucru trebuia făcut și într-o ședință de analiză a muncii, atelierul și-l luat angajamentul să reedifice cuplorul în cursul trimestrului I.
— Aveam timp trei luni să facem această treabă complicată — îmi explică tovarășul inginer Radu Olmupiu un bărbat nu prea înalt, însă cu mișcări tuți ce degajau o necontenită senzație de forță — dar ne-am propus și am reușit să facem această treabă în cursul primei luni a trimestrului. Am stat din proprie inițiativă nenunțate după-amieze, chiar și nopți, dar am întrecut astfel sîrul de piese proaste ori rebutate ce ar fi putut să mai iasă în februarie sau martie.
— Totul spus simphu, direct, fără afectare. Și țărăși fapte, fapte, fapte.
— Varul, necesar în procesul de producție la cuploarele de topit oțel, se aducea în vagoane descoperite de cale ferată de la diferite „vărării” din țară. Adeșori însă, în timpul transportului, acest var se imbibă cu apă de ploaie și folosit astfel hidratat, dăuna calității produselor.
— Din nou sesizați de oțelarii, oamenii din atelierul de reparării se deplasează la cuploarele de ars var din țară, se documentează și realizează apoi, în scurtă vreme, cuploare de ars var în uzină. (Trimestrul IV, 1961). La instalarea cuploarelor s-au prestat și două acțiuni de muncă patriotică ale întretinerii cîn secția turnătoria de oțel. Din nou deci: calitate, calitate, calitate! S-u evidentiat aici: maestrul zidar-șamotor Croitoru Mirocea, Mulac Eugen și Soare Gh., zidarii șamotori: Georgescu Romus, electrician, Bică Marin, lăcătuș și alții tineri ai organizației U.T.M.
— În luna martie 1962, s-a realizat într-un termen scurt reparația mijlocie a unui cuplor Siemens-Martin. În loc de 12 zile cite erau planificate pentru această reparație, atelierul a muncit doar opt zile, recuperînd astfel patru zile pentru producție. Planul oțelării, fiind periclitat în trimestrul I (din cauza unor greutăți de aprovizionare cu materii prime) cele patru zile cîștigate de atelierul de reparării au fost folosite de oțelarii pentru îndeplinirea obligațiilor de plan. Iată cum un serviciu auxiliar ce întreține, reușește prin entuziasm și muncă neprecupată să intervină direct în procesul de producție, să ridice mereu calitatea produselor, să modifice pozitiv cifra de plan. Iată dovada unui înalt nivel politic. Dăm aici doar cîteva nume, din multe care ar trebui citate: Moraru Alex. lăcătuș-macrar, Costea D. lăcătuș, Lungescu Ilie, Giuruiu Ion, strungari.
— Ce e de fapt un serviciu auxiliar? E un inel viu o vechiă vie, caldă, înaintea de termenul stabilit. Acești electrozi sint materiale foarte prețioase și solicitate, uzinele „Carbochim” din Cluj reușeau cu eforturi să acopere cererea. Deși neplanificați, acești electrozi au fost totuși

VEAC

Cind am văzut lumina, veacul avea treizeci de ani. Exact vârsta mea de acum. Și cerul mă-nvăluise.

Atunci mă născusem eu și viața mi-a fost dată. În arbori de-argint, subțiri geamuri sfînd, urșitorile

Se-nțereau ce-mi pot urși pentru un drum mai lung. Și hotărîrea ca un ev de pace să-mi crească în suflet.

Acum, vîrsta mea, cît a veacului mai înainte! Lumea cu florile ei, cu luminile ei,

Acum, s-ar spune, poți priveghia și-alege. Rememorîndu-ți viața și toate felurile-arătați

Acum, s-ar spune, poți priveghia și-alege. Rememorîndu-ți viața și toate felurile-arătați

Acum, s-ar spune, poți priveghia și-alege. Rememorîndu-ți viața și toate felurile-arătați

Acum, s-ar spune, poți priveghia și-alege. Rememorîndu-ți viața și toate felurile-arătați

Acum, s-ar spune, poți priveghia și-alege. Rememorîndu-ți viața și toate felurile-arătați

Acum, s-ar spune, poți priveghia și-alege. Rememorîndu-ți viața și toate felurile-arătați

Acum, s-ar spune, poți priveghia și-alege. Rememorîndu-ți viața și toate felurile-arătați

Acum, s-ar spune, poți priveghia și-alege. Rememorîndu-ți viața și toate felurile-arătați

Acum, s-ar spune, poți priveghia și-alege. Rememorîndu-ți viața și toate felurile-arătați

Acum, s-ar spune, poți priveghia și-alege. Rememorîndu-ți viața și toate felurile-arătați

Acum, s-ar spune, poți priveghia și-alege. Rememorîndu-ți viața și toate felurile-arătați

Acum, s-ar spune, poți priveghia și-alege. Rememorîndu-ți viața și toate felurile-arătați

Acum, s-ar spune, poți priveghia și-alege. Rememorîndu-ți viața și toate felurile-arătați

Acum, s-ar spune, poți priveghia și-alege. Rememorîndu-ți viața și toate felurile-arătați

Acum, s-ar spune, poți priveghia și-alege. Rememorîndu-ți viața și toate felurile-arătați

Acum, s-ar spune, poți priveghia și-alege. Rememorîndu-ți viața și toate felurile-arătați

Acum, s-ar spune, poți priveghia și-alege. Rememorîndu-ți viața și toate felurile-arătați

Acum, s-ar spune, poți priveghia și-alege. Rememorîndu-ți viața și toate felurile-arătați

Gulfarea, de unde-și fusese numele, și m-a pus paznic. Avea acolo și casa de vîntătoare. Dacă m-a pus paznic...

Desen de EUGEN MIHESCU

Nu cred că ar fi război. Nu cred că ar fi război. Nu cred că ar fi război. Nu cred că ar fi război.

Horia Vadu ocoli stâlpii și își făcuse umedă de roasă. Cerul se limpezise strălucind ca o coadă de păun.

— Dar ce credeai, replică inginerul, supărat, c-o să te învîț și în cărți?

— Ești din omie, de-ala strigă, îl luă Vadu, de sus. Dar în mîni și o voce să-ți uneli cu gura mare, poți stîrni o avalanșă de pietre, sau dacă-ți ține, își dau drumul la vale troienii de zăpadă și te-negroapă.

— După amiază, la un cot al drumului, unde malurile se înălțau pînă în dreptul platformei camionului...

— După amiază, la un cot al drumului, unde malurile se înălțau pînă în dreptul platformei camionului...

— După amiază, la un cot al drumului, unde malurile se înălțau pînă în dreptul platformei camionului...

— După amiază, la un cot al drumului, unde malurile se înălțau pînă în dreptul platformei camionului...

— După amiază, la un cot al drumului, unde malurile se înălțau pînă în dreptul platformei camionului...

— După amiază, la un cot al drumului, unde malurile se înălțau pînă în dreptul platformei camionului...

— După amiază, la un cot al drumului, unde malurile se înălțau pînă în dreptul platformei camionului...

August 1956. Horia Vadu își dă încheșoare, unde geuze nouă ani. Era seara. Ploua. Turbul de pază se clătina în ceață luminii galbene, stersă, marceau prin arturice prezenta ghiorților în care se adăposteau sențele înfășurate în marlate ceruite, cu găuri. Le privea tăcut, pentru cea din urmă oară, și pormi pe stradă ca printr-un șanț adinc, cu marginile de piatră scoarțite, măcinate de vreme. Plete de ledă, umede, atrînd de pe ziduri, îi atingeau umerii și fața. Nu se ferea. Sub haină ducea o bănuță de rafie, dămăță de bucatărie încheșoară, condamnat pentru furt gem spargere și o pișcă de cîlți, lipii cu clei preparat din gelatină de osse de viță. Era opera lui. O confecționase în timpul unei pauze de prînz, la grădina de zarzavat, pentru cei trei pisoi găsiți într-un deșeu de salcie. Făcîți de curînd, pisoi fusesea zvrîlîți acolo, să meară. Miteanu stîns și-și bănușea boturile de foame.

„Dracu' s-o ia de treabă! Se supărase milițianul de serviciu. Vrea cineva să le facă o mîmică de cîlți și s-o îmbibăm cu lapte?” Se oferise el. Alaltăieri, la amiază, aflînd că o să i se dea drumul, o băgase-n buzunar. „E a mea, și-a spus. O țau!”

În ospățul străzii, aproape de gară, într-o casă mare, cu torasă, se dansa. „Ce-i fi aici, Cercul militar?” se întrebă Horia Vadu și, pentru o clipă, simți dorința să intre și să le strige celor dinăuntru: „Sînt copilul de trupă Horia Vadu. Aștept să isprăviți, ca să lustruiesc parchetul!” „Șterge-o băiete, își reveni el, șterge-o să nu dai de vreu bucluc!”

Viză foala de drum și se urcă în tren. N-avea nici un fel de bagaj. Se oprî în coridor, cu brațele pe bara de nichel, fixată sub fereaștră. De cînd fusese pus în libertate, își simțea trupul pătruns de o mîleșă pîdăută, mișcările nestîngerite. Privi în jur, stăpînit de o bucurie copilărească. Fișia de înlocuire așternută pe jos pînă împărțite numai umerii pasilor lui. Am tocurile roșii, constată el. Mîntăiează. Important e că sînt liber. Dacă-mi vine chef, mă lungesc aici și dorm pînă mi-o trece os prin os.

Peronul proaspăt asfaltat, împărțit în rozete standard, luncă ușor înăpoi. Parcă se desprindea o foale de carton dintr-o mașină de presat. Se perindară apoi chioscul de ziare, un chepon, un gang noroios, W.C.-ul, un capăt al podului de fier, patru tei cu coroane bogate, un zid de cărămidă roșie, și din nou casa în care se dansa, cu geamuri înalte, luminate ferice. Horia Vadu zăcea din goana înenunț a unei perete și o bucată din parchetul lucios în care se reflecta candelabruul masiv, cu zorzane de cristal. „Era Cercul Militar”, își spuse el și se înfioră. Părăsînd de pînă, petrecuse șase ani din viața într-o cazarmă, ocol de trupă. La început, fiindcă amîta perfect graiul tuturor păsărilor, se zăbătuse să fie repartizat pe lângă fanfara regimentului, dar comisia de examinare îl respinsese și nimeri în atelierul de curățenie urde, toată ziua, cîrpa hamarii, împletea cravașe, sau tăia fișii de piele pentru prîns pîntenii la cizme. Simbata după-amiază, mergea cu plutonul la Cercul Militar să lustruiescă parchetul, pentru balul ofițerilor din garnizoană. Spălau cu apă fierbinte, înfîrdau coara amestecată cu benzină, apoi el, cel mai mic din grup, se lungea pe o pătură aspră, echipat cu cască de război și bocancii cu talpă de gumă. Patru soldați apucau pătura de colțuri și o rupeau la fugă, numai în ciorăni, tîrîndu-l prin tot salorul. După o rundă, își făceau vînt și-l aruncau înainte, cu toată puterea. „Capul sus, strige sergentul. Nu-l băga la cutie! Sus, sus!” — adică să aibă grijă să izbească în perete cu cască, nu cu soldăriile sau cu spătele, să i se facă oasele fînă. Și armata că foloseaua privea aiurî desenele de pe tavan; o lemne cu coadă de pește și o duzină de păsări, cu ochi de agăț și peze de aur. Pentru sîrînță, cădea un pahar de vin și învoarea de-a privi în saia balului, prin crăpăturile unei uși laterale. „Eh, mama mă-să, țîrîră el, de cite ori nu m-a bușit singele pe nas!” — și intră într-un compartiment să se culce.

Dimineața, cobori într-o hală înconjurată de pomi și poale de vie. În depărtare, munții pluteau învaliți în ceață. Aerial răcoros, mirosind a floare de fin, îl prognoza sturîm pe fața plină de scrișlăuri; după miezul nopții se trezise, intrase în closetul vagonului și se bărbierise. „Cam frig pe-aci, se gîndi el. Se vede treaba că e pîouă din gros”, și-și strînsese haina la piept. Un stol de grauri țopăia pe acoperșorul de țigla. Pe o sîrmă din curtea locuinței împiegatului, flăcău niște scutece întinse la uscat. Horia Vadu aruncă o privire în fereaștra stației și clătina mîncî capul rotund, tuns chilug. Purta vestiminte de postav, trănice, dar era fără cravată; o schimbase pe zece țigări și gulerul cămășii, răsucit ca o foale de porumb în toiu căldurii, îi atrăna strîmb pe gîtul osos, feapăn. „Cînd oi face rost de bani mai mulți, cumșor una cu elastic, cu nod dublu și înguștă cit o baionetă”, hotărî el și poroi spre grămăzile de pepeni înălțați lângă rampa de încărcare. Băruța de rafie o vîrî în sîn. Fișica de cîlți scoțea capul dintr-un buzunar al pantalonilor.

Întimpul unui flăcău șosot, voinic, frumos ca un brad împovărat de oînsoare. Lîngă flăcău, ghemuit pe vînt, un tip negricios, în tricou de marinar, bătea de pămînt un cantalup, ca să-l înnoaie miezul. — Salut, zise Horia Vadu. Nu-l izbi prea tare, se înșcoșește și nu mai e bun de nimic. Cantalupul trebuie să-l dureți cu briceagul jur-împrejur, să presari niște zahăr peste el și se-nmoaie singur. Dă-mi, flăcăule, și mie un pîlpene. — Încearcă mai la vale, că-i lumea mai mîloasă, îl luă peenarul peste picior. Să-ți spună și tovarășul inginer — și arătă spre țigănosul în tricou de marinar — mai la vale, se țin oamenii numai de pornești. Te trag de mîna de pe uliță și zău că nu face să te zgîricești. Hai, dă-mi și mie unul. — Vezi-ți de drum că n-ai prășit cu mine. — Îți spun o șnoavă, se oferî Horia Vadu. — Mai, zîmbi flăcăul, te ții de om ca la rîu. Spune, dar dacă e timpul, nu capeți nimic, să știi. — E bună. Fii atent și dumneata, domnule inginer. Cică la Cercul de rezervare vine un băiat de la țară, slab la mînte. Intră la comisia medicală și colonelul îi poruncește: Dezbracă-te. Aia, ea prost! De ce? zice. Dezbracă-te, se infurie colonelul, n-am chef de glume. Mă dezbrac, zice aia, dar să te dezbraci și tălică.

— De unde vii? întrebă inginerul. — De la pușcărie, mărturisî Horia Vadu, fără înconjur. Am stat nouă ani. — Aha! făcu surprins, flăcăul cel frumos, și împinse cu piciorul, ca să-l întorcă pe partea cealaltă, un pepon pe care desemnase cu unghia, un trup de femeie cu gîtul lung pînă la cîlcie. E nevasta împiegatului, explică el încurcat. Așa cheamă adineași să-l tai o găină și am rămas cu gura căscată cînd am văzut-o. Sădea în prag și părul îi atîrna pe spate, pînă la genunchi. Ia spune, schimbă el vorba, cum e pacofo? — Da, zise și inginerul, cum e pacofo? — La pușcărie? Așa și-asa. Dacă știi să cînti, dacă ai inimă aia să poți să cînti, trece timpul ușor. Greu tare e la început, că rîvnești la femei. Pe urmă, te obișnuiești. Ce pepene e ăla? — De Arad. Coajă subțire și sămîniță puțină. De ce te-au închis? Ai prădat la drumul mare? — Am tras cu pușca în trei țări. Eu, pînă în '47, primăvara, am fost copil de trupă. În '47, un maior pe lîngă care mă dădusem bine, Popescu-Gulianca, m-a scos de sub armă și m-a dus la ferma lui, la

CARNETUL SCRITORULUI

MUZEELE VITORULUI

Intîi, a fost prima recoltă de dină război. Plugurile au intrat cu greu în pămînturile rănite de obuze și, mai tîrziu, trîmbețoare, au rădărit dintre bușuri un de țîrîră și dintre rădăcinile arborilor scipi, ierburile spice...

Tăranișii colecționiști ai patriei noastre au gravat pe fruntea rotundă a bobului de

grîn sămîtoare inscripții. Le-au desenat cu fierul uriașelor pluguri mecanice, cu înălțele roți ale tractoarelor. Fiecare autor al pîinii, cum spune o minunată formulă reportiericească, facea om al muncii care realizează stăruia bobului de grîn, care contribuie la perpetuarea și desăvîrșirea acestei minuni, devine un artist. Cu fantastică economie de mijloace (pe care sculptorul Brîncuși a păstrat-o în sine și a trecut-o în piatră) el topește în imaginea acestui bob ceva din lăsușii conturului pămîntului, din rotunjimea frunzei, din inelul tremurat al stielei. Făcîndu-și bîșugul nu le poți aduce obiectele cuvinte de mulțumire. E ca și cînd ai voi să lauzi soarele fiindcă ne luminează atîntîmpur...

Eforturile lor, alăturate neprecupețitei strădăniș pe desăvîrșirea socialismului a muncitorilor, chezăușesc cu fiecare an care trece, recoltă pe care altădată nici în vis nu le întrezăreau. Fiecare victorie obținută de masa muncitoare condusă de partidul ei, a înusuflet munca fărîmîșă și a apropiat momentul încheierii colectivizării. Cînd marea de la Bicaz era gata, se prefigurau, pe ogoarele fărîi, mările de aur ale recoltelor. Cînd

focurile vesnice ale Hînedoarei trînpau oștelui, noi zăream focul din vetrele de piatră, pe care, acoperită în frunze mari, de nuc, se va coace înția pline albă, a primei recolte de după colectivizare. Sesiunea istorică a Marii Adunări Naționale, care a unit la sfîrșitul lui aprilie 11.000 de deputați și înditaf sub cupola pavilionului Expoziției din vecindătatea Casei Școlilor, a devenit un nou punct de reper în munca și în viața țărînimii noastre colectivistice. Cuvintele rostite de tovarășul Gheorghiu-Dej au consacrat încheierea colectivizării ca pe una din marile victorii obținute de oamenii muncii și au fost adevărate ferestre deschise spre viitor. La puțină zile de la terminarea sesiunii, un colectivizat dintr-un sat argeșean își spunea, arîtîndu-mi pămînturile gospodăriei: — „Acolo avem cultură dinainte de sesiune, iar aici de după sesiune!”

Să împodobim încăperile noastre cu spicetele noi recolte și să descîrîm poemele înscrise de arhitecții pîinii pe fruntea netezită de lună a bobelor de aur!

EMIL CHABERSKI

Emil Chaberski, regizor și director de teatru, a fost din nou oaspetele țării noastre. L-am rugat să ne împărtășească câteva păreri în legătură cu teatrul românesc în Polonia...

abătut, n-au trădat stilul și măiestria operelor caragiale. La teatrul de Comedie am văzut „Procesul domnului Caragiale”. Tema nu s-a putut modifica, dar o rezolvată într-un mod fericit...

— Sa începem tot cu Caragiale. „O scrisoare pierdută” s-a jucat la Lodz și la Varșovia. Cu toate că la prima vedere s-ar putea vorbi de un specific național al dramaturgiei lui Caragiale...

DESPRE TEATRUL ROMINESC

GELLU NAUM

NOTAȚII VARȘOVIENE

Niste vechi deprinderi lirice vor atinge poate aceste notiții. Pentru că impresiile, prea recente, n-au căpatat încă echilibrul și distanța cerută de poezie...

Varșovia nouă, modernă, cu bulevarduri largi, cu parcuri și clădiri minunate, cu scoli, cu salii de spectacole, cu magazine la tot pasul...

lată câteva puncte de sprijin, serioase, ce e drept, în cumpăna aceasta, dar care nu puteau înfățișa principala preocupare, principala grijă: grija de a nu ne pomeni declarând vechi banalități...

— S-ar cuveni să vorbesc despre spectacolele varșoviene dar neltinețerea limbii polone nu-mi îngăduie decât să fac ecoul aprecierilor unanime de care se bucură teatrul polonez contemporan...

WIESLAW RUSTECKI

SCRITORII ȘI CITITORI

„Czytelnik”, prima editură poloneză înființată după război, a inaugurat seria unor legături permanente, personale între scriitori și cititori...

punerea autorului asupra șantierului său de creație, iar uneori discuții asupra problemelor artistice, filozofice și sociale ale epocii.

— M-aș simți tentat să părăsesc o clipă notațiile varșoviene și să mă îndrept spre străvechiul burg al Krakoviei. Aș poposi mai întâi la Nowa-Huta, în puținișe celule muncitorești...

— Apoi călătoria de reînnoțire, și am intrat în țară ca într-o grădină.

BLAS DE OTERO

Rădăcina amară a patriei mele

Pentru ca piciorul meu să te trezească, din umbră în umbră am coborât până-n adâncul patriei. Din frunză în frunză, până ce-am dat de rădăcina amară a patriei mele.

Pentru ca vocea mea să strălucească din literă în literă vorbele-mi le-am lăcuit cu cer. Ah, vorbele. Cine oare — sub soare — poate-ngheta buzele Spaniei?

GIOVANNI ARPINO

Adevărul

Adevărul nu este-n adâncul unei finții, nu e închis la trei mii de kilometri în măruntaiele pământului, nu este stea depărtată, necercetată...

— La Varșovia care, mai ales, în zilele acestea a sărbătorit solemn amintirea marelui nostru Caragiale.